

श्री साईसच्चरित

॥ अथ श्रीसाईसच्चरित ॥ अध्याय २० वा ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥ श्रीसीतारामचंद्राभ्यां नमः ॥ श्रीसद्गुरुसाईनाथाय नमः ॥ ॐ नमो जी गुरु मानससरा । प्रसादवाक्यमुक्ताकरा । अनन्यभक्त-मराल्लिकरा । चरणीं थारा तुजपाशीं ॥१॥ सदाश्रया महा उदारा । घालूनि प्रसाद मुक्तवारा । देऊनि निजविश्रांति आसरा । येरझारा चुकविसी ॥२॥ काय तो साई सिद्धाश्रम । दर्शने निवे संसारश्रम । निकटर्वती भवभ्रम । दवडी अविश्रम सहवासे ॥३॥ साई मूळ निराकार । भक्तकाजालार्गी साकार । करोनि मायानटीचा स्वीकार । खेळला साचार नट जैसा ॥४॥ ऐसिया साईस आणू ध्यानीं । क्षणभर जाऊ शिरडीस्थानीं । दोनप्रहरच्या आरतीमागूनि । लक्ष लावूनि पाहूंया ॥५॥ माध्यार्हीं आरतीपाठीं । येऊनि मशिदीच्या कांठीं । महाराज अति कृपादृष्टीं । उदी वांटीत भक्तांस ॥६॥ भक्तही प्रेमळ उठाऊठी । घालीत समचरणीं मिठी । उभ्यानें मुख न्याहाळितां दृटी । भोगीत वृष्टी उदीची ॥७॥ बाबाही भरभरोनि मुट्ठी । घालीत भक्तांच्या करसंपुटीं । अंगुष्ठे लावीत तयांच्या ललाटीं । प्रेम पोटीं अनिवार ॥८॥ “जा भाऊ जा जेवावयास । जा अण्णा जा तूं खा सुग्रास । जा अवघे जा निजरथानास ॥” प्रत्येकास वदत ते ॥९॥ आतां जरी तें पाहूं न मिळे । परि ते सर्व गतसोहळे । शिरडीस त्या त्या स्थानीं त्या त्या वेळे । दृढ ध्यानबळे दिसतात ॥१०॥ असो ऐसे करुनि ध्यान । अंगुष्ठापासूनि मुखावलोकन । प्रेमे घालूनि लोटांगण । कथानुसंधान चालवूं ॥११॥ गताध्यायाचिया अंतीं । कथिले होतें श्रोतयांप्रती । कीं बाबांहीं मोलकरिणीहातीं । अर्थ श्रुतीचा उकलविला ॥१२॥ ईशावास्य-भावार्थबोधिनी । आरंभिली होती गणुदासांनीं । आशंका उपजतांच सद्गुरुचरणी । घातली नेऊनि शिर्डीस ॥१३॥ बाबा तैं वदले जें वचन । तुझ्या या शंकेचे निवारण । करील काकांच्या घरची मोलकरीण । जाशील परतोन ते समर्यां ॥१४॥ तेंच कीं सांप्रत कथानुसंधान । आतां येथूनि चालवूं आपण । श्रोतीं होइजे दत्तावधान । होईल श्रवण अविकळ ॥१५॥ संस्कृत भाषानभिज्ञार्थ । ईशावास्योपनिषदर्थ । औंवींद्वारा पदपदार्थ । संकलितार्थ विवरावा ॥१६॥ ऐसी आस्था धरोनि मर्नी । ईशावास्य-भावार्थबोधिनी । प्राकृत भाषा सुगम साधनीं । गणुदासांनीं आरंभिली ॥१७॥ गूढार्थप्रचुर हें उपनिषद । भाषांतर झालें पदप्रपद । विना अंतर्गत रहस्यबोध । होई न आनंद मनाते ॥१८॥ चहूं वेदांचे जें सार । तेंच उपनिषदांचे भांडार । हरिगुरुकृपा नसलियावर । अति दुस्तर गांठावया ॥१९॥ म्हणेल कोणी मी सज्जान । आपुल्या मतें करोनि यत्न । करीन उपनिषदांचे आकलन । प्रतिपादन यथार्थ ॥२०॥ तरी तें कल्पांतीही न घडे । हें तों गुरुकृपा नसतां सांकडे । गुप्तप्रमेय हातीं न चढे । मार्गी अवघडे पदोपदीं ॥२१॥ तेंच जो गुरुपदीं जडे । तया नाहीं अणुमात्र सांकडे । तयाचियां दृष्टीपुढे । आपेंआप उघडे गूढार्थ ॥२२॥ आत्मज्ञानाचें हें शास्त्र । जन्ममरणोच्छेदक शस्त्र । जे निरभिमान निःसंगमात्र । तेच सत्पात्र विवेचना ॥२३॥ ऐसियांची कांस धरितां । क्षणांत उपजे अर्थबोधकता । बुद्धीची जाई प्रतिबद्धकता । होय विशदता गूढार्थी ॥२४॥ ईशावास्य प्राकृतीं आणितां । दासगणूंची हेच अवस्था । परि साईनांचे कृपा करितां । तद्वृग्मता विराली ॥२५॥ गीर्वाणभाषेचे अल्पज्ञान । तत्रापि आचार्य विद्यारण्य । वंदूनि साईबांचे चरण । औंवीलेखन आदरिले ॥२६॥ गणुदास-वाणी दूरध्यधारा । प्रसाद साईचा तयांत शर्करा । तेथील माधुर्यपरंपरा । क्षणैक आदरा जी श्रोते ॥२७॥ असो हें बोधिनी-दिग्दर्शन । हृदगतार्थ करा मूलावलोकन । या मत्कथेचे अनुसंधान । आहे कीं आन अवधारा ॥२८॥ निजभक्त करिता ग्रंथावलोकन । आढळे जधीं दुर्बोध वचन । महाराज करिती समाधान । बोलल्यावीण कैसे पां ॥२९॥ हाच या कथेचा हेत । श्रोतयां व्हावा तात्पर्ये विदित । इतुकेंचि माझें मनोगत । दत्तवित्त परिसा जी ॥३०॥ औंवीबद्ध टीका केली । विद्वज्जनांसी मान्य झाली । गणुदासांची मनीषा फिटली । आशंका राहिली पैं एक ॥३१॥ मांडिली ती पंडितांसमोर । ऊहापोह केला थोर । परि होईना समाधानपर । शंका निर्धार कोणाही ॥३२॥ इतुक्यांत शिरडीस कांहीं कारणे । दासगणूंचे घडले जाणे । आशंकेचे निवारण होणे । सहजपणे झाले की ॥३३॥ घेऊ गेले साईचे दर्शन । मस्तकीं धरिले श्रींचे चरण । करुनियां साष्टांग वंदन । सुखसंपत्र जाहले ॥३४॥ संतकृपेचे अवलोकन । संतमुखीचे मधुरवचन । संतांचे तें सुहास्य वदन । कृतकल्याण भक्तगण ॥३५॥ केवळ संतांचे दर्शन । करी सकल दोषांचे क्षालन । जयांसी त्यांचे नित्य सन्निधान । काय तें पुण्य वर्णवे ॥३६॥ कां गणू कोटुनि आगमन । पुसती बाबा वर्तमान । कुशल आहे ना समाधान । चित्त प्रसन्न सर्वदा ॥३७॥ गणुदास देती प्रत्युत्तर । असतां आपुलैं कृपाछत्र । किमर्थ व्हावें म्यां खिन्नांतर । आनंदनिर्भर असें मी ॥३८॥ आपणही हें सर्व जाणतां । लोकोपचारार्थ प्रश्न करितां । मीही जाणूनि आहें चित्ता । कुशलवृत्ता कां पुसतां ॥३९॥ स्वयें मजकरवीं आरंभ करवितां । पुढे तो रंगारूपास येतां । मध्येंच ऐसी मेख मारितां । कोणाही उकलितां उकलना ॥४०॥ ऐसे परस्पर चालले भाषण । करीत गणुदास पादसंवाहन । ईशावास्य-भावार्थबोधन । संबोधें प्रश्न पुसिला ॥४१॥ ईशावास्य-भावार्थबोधिनी । लिहूं जातां अडखळे लेखणी । शंका कुशंका राहती मर्नी । बाबा त्या उकलूनि सांगाव्या ॥४२॥ साद्यांत घडला जो जो प्रकार । केला बाबांच्या पार्यां सादर । आशंका ही दुर्निवार । मांडिली समोर बाबांच्या ॥४३॥ गणुदास विनवी साईनाथा । माझे ग्रंथपरिश्रम वृथा । ही या ईशावास्याची कथा । आपण सर्वथा जाणतां ॥४४॥ आशंका दूर झाल्याविना । ग्रंथाचा या उकल पडेना । महाराज देती आशीर्वचना । प्रसन्नमना असें तूं ॥४५॥ “काय रे यांत आहे कठिण । जातां आलिया स्थळीं परतोन । त्या काकांची मोलकरीण । शंका निवारण करील कीं ॥४६॥” काका ते भाऊसाहेब दीक्षित । बाबांचे एक प्रेमळ भक्त । कायाचावाचामने सतत । गुरुसेवानिरत सर्वदा ॥४७॥ प्रख्यात मुंबापुरी नगरी । तेथूनि अल्प अंतरावरी । पारले नाम ग्रामाभीतरीं । राहती हरिभाऊ हे ॥४८॥ खरें नांव तयांचे हरी । आईबापै ठेविले घरीं । जन म्हणती भाऊसाहेब जरी । बाबांचे परि तिसरेंच ॥४९॥ महाजनीस बडे काका । निमोणकरां म्हातारे काका । भाऊसाहेबांस लंगडे काका । बंब्या काकाही म्हणती ते ॥५०॥ आईबापै ठेविती एक । राशीचे तें असते आणिक । टोपण नांवेही मारिती हांक । रीती ही अनेकपरीची ॥५१॥ महाराज ठेवितां नामे निराळीं । तींच मग चालती वेळोवेळीं । जाणे तींच मग बिरुदावळी । प्रेमसमेळीं धरिजेती ॥५२॥ कधीं भिक्षु कधीं काका । बाबांनीं पाडिला हाच्य शिकका । त्याच नामे शिरडींत लोकां । प्रसिद्ध काका जाहले ॥५३॥ आश्चर्य वाटले गणुदासा । आश्चर्य सकलांचे मानसा । काय काकांची मोलकरीण ऐसा । उलगडा कैसा करणार ॥५४॥ मोलकरीण ती मोलकरीण । काय तिचे असावे शिक्षण । ती काय ऐसी विवक्षण । वाटे विलक्षण हें सारे ॥५५॥ कोठे श्रुतीची अर्थव्युत्पत्ति । कोठे मोलकरीची मति । महाराज ही तों थद्वा करिती । जन वदती एणेंपरी ॥५६॥ महाराज केवळ विनोद करिती । ऐसेंच वाटले सर्वांचे वित्ती । परि बाबांच्या विनोदेत्ति । सत्यचि गमती गणुदासा ॥५७॥ परिसूनि त्या साईच्या बोला । साई बोलले अवलीला । सकृदर्शनीं वाटले जनाला । दासगणूला तें सत्य ॥५८॥ साई बोलले अवलीला । परि बोलामाजील लीला । सदा सर्वदा पहावयाला । आतुर झाला जनलोक ॥५९॥ असो वा नसो विनोद वाणी । कदा न ती होणे निष्कारणी । बाबांच्या एकेका अक्षरागणीं । असती खाणी अर्थाच्या ॥६०॥ बाबा जें जें वाचे वदत । बोल नव्हेत तें ब्रह्मलिखित । एकही अक्षर न होई व्यर्थ । साधील कार्यार्थ वेळेवर ॥६१॥ ही दृढ भावना दासगणूची । असो कैसीही ती इतरांची । निष्ठा जेथें जैसी जयाची । फळ तयासी तैसेंच ॥६२॥ जैसी भावना तैसें फळ । जैसा विश्वास तैसें बळ । अंतःकरण जैसें प्रेमळ । बोधही निर्मळ तैसाच ॥६३॥ ज्ञानियांचा शिरोमणी । मिथ्या नव्हे तयाची वाणी । निजभक्ताची पुरवावी मागणी । ब्रीद हें चरणीं बांधिले ॥६४॥ गुरुपवचन नव्हे अन्यथा । मन लावूनि परिसा ही कथा । हरेल सकळ भवव्यथा । साधनपंथ लागाल ॥६५॥ परतले गणुदास पारले

ग्रामीं। काकासाहेब दीक्षितधार्मी। उत्कंठा काकांची मोलकरीण कार्मी। पडते कैसी मी पाहीन। ॥६६॥ दुसरे दिवशी प्रथम प्रहरी। गणुदास असतां शेजवेरी। साखरझोपेच्या आनंदाभीतरी। तें नवलपरी वर्तली। ॥६७॥ कोणी एक कुणब्याची पोरी। गात होती मंजुळ स्वरी। खोंचली ती सुंदर लकेरी। जिज्वारीं गणुदासांच्या। ॥६८॥ दीर्घ आलापयुक्त तें गान। जयांत मंजुळ पदबंधन। परिसोनि तल्लीन झाले मन। लक्ष देऊन ऐकती। ॥६९॥ खडबडूनि जागे झाले। गीतार्थबोधनीं लक्ष वेधलें। सावचित्तचि ऐकत राहिले। प्रसन्न झाले अभ्यंतरी। ॥७०॥ म्हणती ही आहे कोणाची पोर। गातसे गंभीर आणि सुस्वर। ईशावास्याचें तें कोडें थोर। उकलिलें पार कीं इनें। ॥७१॥ असो हीच ती मोलकरीण। पाहूं तरी आहे कोण। जिच्या असंस्कृत वाणीमधून। श्रुत्यर्थेखून पटविली। ॥७२॥ बाहेर जाऊनि जों पाहती। खरेंच कुणब्याची पोर होती। ती काकांच्या मोरीवरती। धाशीत होती बासने। ॥७३॥ शोधांतीं कल्ली नवलकरी। होता तेव्हां दीक्षितांचे घरीं। नाम्या गडी तयांचे चाकरी। बहीण ही पोरी तयाची। ॥७४॥ हीच ती काकांची मोलकरीण। गीतें या झालें शंकनिवारण। रेड्यामुखीं वेदगायन। संतीं काय न केलें जी। ॥७५॥ ऐसें तें पोरीचें गायन। झालें दासगणूंचें समाधान। बाबांच्या थड्येचेंही महिमान। आलें कीं कल्नून सकलांतें। ॥७६॥ कोणी म्हणती गणुदास। बैसले होते देवपूजेस। काकांचे येथें देवघरास। तदा या गीतास परिसिलं। ॥७७॥ असो तें जैसें असेल तैसें। तात्पर्यार्थ एकचि असे। महाराज निजभक्तां शिकविती कैरों। अनेक भिरं अवलोका। ॥७८॥ “ठाईच बैसोनि मजला पुसा। उगीच कां रानोमाळ गिंवसा। पुरवितों मी तुमचा धिंवसा। एवढा भरंवसा राखावा। ॥७९॥ असें मी भरलों सर्वाठारीं। मजवीण रिता ठाव नाहीं। कुठेही कसाही प्रकटें पाहीं। भावापारीं भक्तांच्या। ॥८०॥” असो ती आठा वरसांची पोर। कांसेस एक फाटके फटकूर। परि नारिंगी साडीचा बडिवार। गाई ती सुस्वर गीतांत। ॥८१॥ “काय त्या साडीचा भरजर। काय त्या साडीचा कांठ सुंदर। काय मौजेचा तिचा पदर।” यांतचि ती चूर गातांना। ॥८२॥ खायाला मिळेना पोटभर। चिंधी न वेढाया बोटभर। परि कोणाच्या नारिंगी साडीवर। हर्षनिर्भर ती दिसली। ॥८३॥ पाहूनि तियेची दैन्य स्थिती। आणि मनाची रंगेल वृत्ती। कींव उपजली गणुदासांप्रती। काय निवेदिती मोरेश्वरा। ॥८४॥ पहा हो हिचें अंग उघडें। द्या कीं तिला एकादें लुगडें। रुजू होईल ईश्वराकडे। पुण्यही घडेल तुम्हांतें। ॥८५॥ आर्धीच मोरेश्वर कृपामूर्ती। वरी दासगणूंची विनंती। सुंदर साडी खरेदी करिती। आनंदें अर्पिती पोरीतें। ॥८६॥ नित्य खाणारी जी कदन्न। तिला लाधावें पंचपक्वान्न। तेवीं ती मुलगी सुप्रसन्न। जाहली पाहून ती साडी। ॥८७॥ दुसरे दिवशी ती ल्याली साडी। फेर धरी ती खेळे फुगडी। दिसली इतर पोरीवर कडी। मोठी आवडी साडीची। ॥८८॥ तीच पुढें दुसरें दिवशी। साडी ठेवूनि पडदणीसी। गुंडाळी पूर्वील फटकुरासी। परि हिरमुसी दिसेना। ॥८९॥ नाहीं ल्याली, केली जोगवण। तथापि तिचें पूर्वील दैन्य। गणुदासा भासे झालें विच्छिन्न। भावनेच्या भिन्नतें। ॥१०॥ नवी साडी ठेविली सदर्नी। जरी आली फाटके नेसुनी। तरी दिसेना खिन्न मनीं। नव्हती कीं उणीव साडीची। ॥११॥ असमर्थपणे फाटके लेणें। समर्थपणेही तैसेंच करणें। या नांव दैन्य संपन्नपणे मिरवणें। भावनेगुणें सुखदुःख। ॥१२॥ हेच तें गणुदासांचें कोडें। एणेपरी जेव्हां उलगडे। ईशावास्याचें केणें सांपडे। ठाईंच पडे अर्थबोध। ॥१३॥ ईशेंच आच्छादिला जेथें सारा। हा अवघा ब्रह्मांडाचा पसारा। तेथें तयावीण उघडा थारा। कोण विचारा मानी या। ॥१४॥ तेही पूर्ण हेही पूर्ण। पूर्णापासाव उदभवलें पूर्ण। पूर्णातूनि काढितां पूर्ण। राहील पूर्णचि अवशेष। ॥१५॥ पोरीचें दैन्य ईश्वरी अंश। फटकूर साडी हेही तदंश। दाता देय दान हेही अशेष। एकचि ईश भरलेला। ॥१६॥ “मी माझें” हें पार दवडावें। निरभिमानत्वे सदा वर्तावें। त्यागपूर्वक भोग भोगावे। अभिलाषावें नच काहीं। ॥१७॥ ऐसी बाबांची अमोघ वाणी। प्रचीति मिळविली अनेकांनी। अप्राणान्त शिरडी न सोडूनि। जर्नीं विजनीं प्रकटत। ॥१८॥ कोणास मच्छिंदरगडावर। कोणास कोठेही असो शहर। कोल्हापूर सोलापूर रामेश्वर। इच्छामात्र प्रकटत। ॥१९॥ कोणास आपल्या बाह्यवेषीं। कोणास जागृतीं वा स्वप्नविशेषीं। दर्शन देत अहर्निशीं। पुरवीत असोशी भक्तांची। ॥२०॥ ऐसे अनुभव एक ना दोन। किती म्हणोनि करावे वर्णन। शिरडीत जरी वसतिस्थान। अलक्ष्य प्रस्थान कोठेही। ॥२१॥ पहा ही पोर कोणाची कोण। यःकश्चित् गरीब मोलकरीण। नारिंगी साडीवरी तिचें तें गायन। निघाले मुखांतून साहजिक। ॥२२॥ शंका म्हणूनि बाबांस पुसावी। या मोलकरिणीने ती निरसावी। तीही काकांच्या इथें असावी। रचना ही मायावी नाहीं का। ॥२३॥ आर्धी ही तेथें मोलकरीण। असावी हें कैसें बाबांस ज्ञान। तीही भविष्यकाळी हें गाऊन। श्रुत्यर्थबोधन व्हावें कसें। ॥२४॥ परि तें झालें झालें खास। वाटलें आश्वर्य गणुदासांस। आशंकेचा झाला निरास। ईशावास्य आकळलें। ॥२५॥ श्रोतियां मनीं येईल शंका। खटाटोप हा तरी कां इतुका। स्वयेंच स्वमुखें बाबांनीच कां। फेडिली न आशंका तेथेंच। ॥२६॥ हें काय जागीच नसतें करवलें। परि तें नसतें महिमान कळलें। ईशें त्या पोरीसही आच्छादिले। प्रकट हें केलें बाबांनी। ॥२७॥ आत्मयाथात्म्य-निरूपण। हेच सर्वोपनिषदांचे पर्यवसान। हेच मोक्षधर्म-निष्कर्षण। गीतार्थ-प्रवचन तें हेच। ॥२८॥ प्राणी भिन्न आत्मा अभिन्न। आत्मा कर्तृत्व-भोक्तृत्वहीन। तो न अशुद्ध पापपुण्याधीन। कर्माचारण त्या नाहीं। ॥२९॥ मी जातीर्ने उच्च ब्राह्मण। इतर मजहूनि नीचवर्ण। वसे ऐसे जोवरी भेदज्ञान। कर्माचारण आवश्यक। ॥२३॥ मी अशरीर सर्वत्र एक। मजहूनि कोणी नाहीं आणिक। मीच कीं सकलांचा व्यापक। स्वरूपोनुसुख हें ज्ञान। ॥२१॥ पूर्णब्रह्मस्वरूपच्युत। ऐसा हा जीवात्मा पूर्ववत। कधींतरी स्वस्वरूपाप्रत। पावावा निश्चित हें ध्येय। ॥२२॥ श्रुति-स्मृति आणि वेदान्त। या सर्वांचा हाचि सिद्धान्त। हेच अंतिम साध्य निश्चित। च्युतासी अच्युतपदप्राप्ती। ॥२३॥ “समः सर्वेषु भूतेषु”। जोंवरी अप्राप्त हा स्थितिविशेष। तोंवरी न भूतात्मा हृषीकेश। ज्ञान प्रकाशूं समर्थ। ॥२४॥ विहितकर्म वित्त शुद्ध। होतां होईल अभेदबोध। शोकमोहादि संसृतीविरुद्ध। प्रकटेल सिद्ध ज्ञान तें। ॥२५॥ अखिल त्रैलोक्य सचाराचर। आच्छादी जो ईश परमेश्वर। निष्क्रिय निष्कल जो परात्पर। तो अशरीर सदात्मक। ॥२६॥ नामरूपात्मक हें विश्व। सबाह्य आच्छादी हा ईश। तो मीच भरलों अशेष। निर्विशेषरूपत्वें। ॥२७॥ अस्तु वस्तुतः जें निराकार। मायागुणें भासे साकार। कामुकापाठीं हा संसार। तोचि असार निष्कामा। ॥२८॥ हें यक्तिंवित् भूतभौतिक। जगत् चेतनाचेतनात्मक। ईश्वरचि हा अद्वितीय एक। निर्धार निःशंक करावा। ॥२९॥ जगद्बुद्धीचा हा विवेक। जरी मनासी पटेना देख। तरी हें धनहिरण्यादिक। यांचा अभिलाख न करावा। ॥२३॥ हेंही जरी न घडे तरी। जाणावें आपण कर्माधिकारी। आमरणान्त शतसंवत्सरी। कर्माचिकी करीत रहावें। ॥२१॥ तेही स्वर्वर्णश्रमोचित। यथोक्तानुष्ठानसहित। अग्निहोत्रादि नित्यविहित। चित्त अकलंकित होईतें। ॥२२॥ हा एक चित्तशुद्धीचा मार्ग। दुजा सर्वसंगपरित्याग। हें न आक्रमितां ज्ञानयोग। कर्मभोगिच केवळ। ॥२३॥ ही ब्रह्मविद्या हें उपनिषद। सर्वा न देती अधिकारविद। वृत्ती न जोंवरी झाली अभेद। उपनिषद्बोध शाळिक। ॥२४॥ तरी तोही व्हावा लागे। जिज्ञासु आर्धी तोच मागे। म्हणोनि बाबांहीं पाठविलें मार्गे। मोलकरीण सांगेल म्हणोनि। ॥२५॥ स्वयेंच बाबा हा बोध देते। तरी हें पुढील कार्य न घडतें। ‘एकमेवाद्वितीय’ नसतें। ज्ञान हें कळतें बाबांवें। ॥२६॥ मजवांचूनि आणिक कोण। आहे ती काकांची मोलकरीण। मीच ती ही दिघली खून। ईशावास्य जाणविलें। ॥२७॥ परमेश्वरानुग्रहलेश। आचार्यानुग्रह विशेष। नसतां आत्मज्ञानीं प्रवेश। सिद्धोपदेशचि आवश्यक। ॥२८॥ आत्मप्रतिपादक जें जें शास्त्र। श्रवणी आणावें तें तेंच मात्र। प्रतिपाद्य जें तें मीच सर्वत्र। मजवीण अन्यत्र कांहींच न। ॥२९॥ होतां आत्मतत्त्वाचें विवरण। तोच मी आत्मा नव्हे आन। हें जयासी अभेदानुसंधान। आत्माही प्रसन्न तयासीच। ॥३०॥ असो आत्मनिरूपण होतां। ऐसेंच आत्मानुसंधान राखितां। ऐसीच निश्चल धरितां आत्मता। परमात्मा हाता येईल। ॥३१॥ पुढील अध्यायकथानुसंधान। विनायक ठाकुरादि कथा कथन। श्रोते करोत सादर श्रवण। परमार्थप्रवण होतील। ॥३२॥ त्याही कथा ऐशाच गोड। ऐकतां पुरेल श्रोतियांचे कोड। महापुरुषदर्शनाची होड। पुरेल चाड भक्तांची। ॥३३॥ जैसा उगवतां दिनमणी। अंधार जाय निरसोनी। तेवीं या कथापीयुषपानीं। माया हरपोनी जातसे। ॥३४॥ अतकर्य साईंचें विंदान। त्यावीण कोण करील कथन। मी तों एक निमित्त करून। तेचि तें वदवून घेतील। ॥३५॥ स्वस्ति श्रीसंतसज्जनप्रेरिते। श्रीसाईसमर्थसच्चरिते। ईशावास्यभावार्थबोधनं नाम विंशोऽध्यायः संपूर्णः।

॥ श्रीसद्गुरुसाईनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥